


Informace z XXVIII. ročníku mezinárodní konference „Aktuální otázky bezpečnosti práce 2015“

 25.07.2016

information from 28th international conference "new trends in safety and health 2015"

Václav Kocík¹, Irena Maclová², Jiří Tilhon³

¹Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i., kocik@vubp-praha.cz

²Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i., maclova@vubp-praha.cz

³Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i., tilhon@vubp-praha.cz

BOZP

bezpečnost práce

mezinárodní konference

zdraví

pracovní prostředí

Abstrakt

Ve dnech 18. až 20. listopadu 2015 proběhl ve Štrbském Plese již 28. ročník mezinárodní konference "Aktuální otázky bezpečnosti práce". Jedná se o největší a nejprestižnější akci tohoto typu na Slovensku. Cílem konference bylo představit účastníkům nové trendy, postupy a zkušenosti dobré praxe v oblasti BOZP. Součástí akce bylo také předání certifikátů "Bezpečný podnik".

Klíčová slova: BOZP, bezpečnost práce, mezinárodní konference, zdraví, pracovní prostředí

Abstract

XXVIII. International OSH conference "New Trends in Safety and Health" was held in Štrbské Pleso on November 18th to 20th 2015. This conference is the biggest and most prestigious event in the occupational safety and health in Slovakia. The aim of the conference is presenting new trends, prevention procedures and good practice experience in OSH. The award "Safety Enterprise" was a part of the Conference.

Key words: occupational safety and health, safety at work, international conference, health, working environment

Úvod

Konference se konala v druhé polovině listopadu 2015 ve slovenských Tatrách. Probíhala v reprezentačních prostorách hotelu Pátria na Štrbském Plese. Hlavním organizátorem byla Technická univerzita v Košicích, Katedra bezpečnosti a

kvality produkce. Záštitu nad konferencí převzal ministr práce, sociálních věcí a rodiny Slovenské republiky, JUDr. Ján Richter. Dalšími partnery byly Inspektorát práce Slovenské republiky, Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, Asociace BOZP a OPP, Svaz automobilového průmyslu Slovenské Republiky, Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny Slovenské republiky.

Součástí konference bylo předání ocenění Bezpečný podnik, sborník abstraktů přednesených příspěvků v elektronické formě na CD.

Příspěvky prezentované na konferenci

Konference byla třídní. Byla zahájena ve středu 18. 11. 2015 úvodním slovem, které pronesl prof. Juraj Sinay. Ve svém úvodním příspěvku připomněl skutečnost, že hlavním úkolem bezpečnosti práce je především ochrana pracovníka, člověka. Na jeho vystoupení navázali další přednášející, Mgr. Branislav Ondruš (státní tajemník Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny Slovenskej republiky), Ing. Andrej Gmitter (generální ředitel NIP Národního inšpektorátu práce), Ing. Juraj Uherek (předseda SA BOZP a OPP) a jako poslední Ing. Ján Donič (předseda občanského sdružení Společná vize SR o.s.).

Po úvodních proslovech následovala krátká přednáška prof. Juraje Sinaye. V ní představil výzkumný projekt Slovenské republiky "BOZP jako součást strategie - Priemysel 4.0". Poté následoval poslední příspěvek úvodního přednáškového bloku Ing. Martina Demčáka na téma "Úrazy en bloc", ve které zdůraznil dva hlavní druhy úrazů, jež se velmi často prolínají, a to na pracovišti a doma mimo pracovní dobu. Prezentace byla zakončena analýzou úrazovosti.

V druhé části druhého bloku proběhla diskuze u kulatého stolu na téma "Zdravá pracoviště - trendy ergonomie". Za kulatý stůl zasedli Ing. Ján Donič (BOZPO), Ing. Laurecia Jančurová (Národní inšpektorát práce), Mgr. Branislav Ondruš (Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny Slovenskej republiky), doc. Ľuboslav Dulina (Laboratorium ergonomie a měření práce), MUDr. Ondrejková Ľudmila (Úřad veřejného zdravotnictví SR), doc. Kvetoslava Rimárová (Ústav veřejného zdravotnictví a hygieny UPJŠ) a doc. Karol Haitar (Slovenská technická univerzita v Bratislavě, Materiálovotechnologická fakulta Slovenskej technickej univerzity se sídlem v Trnavě). V rámci diskuze byly nastoleny otázky potřeby motivace mladší generace ke zvýšení zájmu o ergonomii a výchovy k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, a to na všech stupních škol. Na to navázala debata poukazující na absenci ergonomické osvěty na pracovištích a problematiku nedodržování a nedostatečné kontroly pracovních postupů, které jsou základem zdravého pracoviště. Byly diskutovány palčivé problémy spojené s úrazovým pojištěním živnostníků. Doc. Haitar přiblížil členění ergonomie v Americe na makroergonomii - plány, směry, tendence, a mikroergonomii - denní ergonomie, ergonomie pracovních míst. Přitom zdůraznil, že 40 % 18letých přichází do pracovního procesu s poruchami pohybového aparátu. K tomu doc. Rimárová dodala, že tento stav je odrazem nízké pohybové aktivity, kdy děti jsou do školy vozeny autem, odpoledne tráví u notebooků. Doc. Haitar vzpomněl, že v Asii jsou běžné přestávky, v rámci nichž se cvičí, a to jak na školách, tak i ve výrobních podnicích. Kulatý stůl pomyslně zakončila myšlenka prof. Sinaye, že BOZP by měla vycházet z ergonomie.

Po diskuzi následovalo předávání certifikátů "Bezpečný podnik", jehož se zúčastnili Ing. Jarmila Štieberová (NIP), Ing. Andrej Gmitter (NIP), Mgr. Branislav Ondruš (státní tajemník Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny Slovenskej republiky), prof. Juraj Sinay (TUKE). Po té byli zúčastnění pozváni na konferenci s obdobným zaměřením, která proběhne na jaře roku 2016 v Praze, v hotelu Diplomat.

Další blok přednášek zahájil prof. Aleš Bernartík z VŠB-TU Ostrava, který prezentoval na téma "WOS.net – platforma pro sdílení zkušeností v oblasti prevence pracovních úrazů při práci na lešení". Na jeho příspěvek volně navazovala poslední přednáška prvního dne, společnosti SAFE TIME spol. s.r.o., "Ochrana proti pádu – stavme na základech". Následovala praktická ukázka zinscenované nehody na lešení před vchodem hotelu Patria.

Druhý den konference zahájil, po úvodním slovu moderátora prof. Zdeňka Dvořáka, svou přednáškou na téma "Nová metodologie pro posuzování ergonomických faktorů v řídicích centrech a jejich vliv na spolehlivost výkonu operátorů" RNDr. Petr A. Skřehot. Presentaci doplnil poznatky z praxe řízení kolejového provozu. Následovala ukázka metodik hodnocení ergonomických faktorů.

Dále vystoupil Doc. Karol Haitar, který přednášel na téma "Ergonomie jako integrální součást podnikových programů zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví". Poukázal na dva základní nedostatky: na rozdělení bezpečnosti práce a pracovního lékařství a na nedocení ergonomie, tento názor doložil současnými statistickými daty. Podle předložených schémat vidí ergonomii na poli průniku designu, bezpečnosti práce a pracovního lékařství. Dále představil svou výzkumnou práci, v níž byla ergonomie začleněna do integrovaného systému kvality, kdy nejprve prezentoval systém integrované bezpečnosti práce (průnik bezpečnosti práce, pracovního lékařství a ergonomie) a posléze průnik systému kvality, BOZP a environmentu, jako integrovaného systému kvality a řízení.

Se zajímavou přednáškou vystoupil PaedDr. Martin Murín z Ekotoxikologického centra Bratislava, s.r.o., o společenské odpovědnosti firem. Zdůraznil nutnost a potřebnost expozičních scénářů (soubor podmínek a opatření pro řízení rizik, popisující výrobu a používání látek, jejich kontrolu, expozici osob v rámci procesů) a uchovávání řízené dokumentace, se kterou se musí jednotlivé firmy ztotožnit a promítnout do své vlastní praxe při ochraně svých pracovníků.

Další poutavou prezentací přednesl PhDr. Miroslav Šilar z firmy ABB, s.r.o., který úvodním slovem představil firmu a dále pokračoval propagační mobilní aplikace na hodnocení nebezpečných situací, jejíž výhodou je okamžité získání dat podložených aktuální legislativou Slovenské republiky. Předvedena byla i praktická ukázka využití.

V pořadí čtvrtou prezentací druhého bloku "GRAM – modelování principů integrované bezpečnosti", vedla prof. Hana Pačaiová z TU Košice na téma vzájemné interakce člověk – stroj – prostředí, přičemž zdůraznila zásadní roli člověka v tomto systému. Cílem modelu je získání dat pro vrcholový management.

Poslední blok druhého dne zahájil Ing. Pavol Polák, PhD. ze společnosti P.B.I. spol, s.r.o., který prezentoval na téma "Process safety management v oblasti bezpečnosti provozování technologických zařízení a zabezpečení kontinuity podnikání". Bylo poukázáno na skutečnost, že se EU zaměřuje v rámci SEVESO na vnější postupy, kdežto v USA se v rámci Process Safety Managementu zaměřují i na zaměstnance, uplatňováním přístupu, že bezpečnost osob vyplývá z bezpečnosti procesů. Proto je zde kladen důraz na bezpečnost výrobních zařízení, které pracují s chemickými látkami. Systém má "běžné" atributy: analýza rizika – provozní postupy – školení – dodavatelé – hodnocení bezpečnosti před uvedením do provozu. Řečník představil procesy, podle kterých jsou pracovníci školeni pro případ havárie. Byly představeny i nástroje pro prevenci a předvídání havárií. Přednáška byla doplněna několika filmovými ukázkami skutečných havárií.

Jako další hovořil Ing. Jaromír Jakubík z Inspektorátu práce v Trenčíně. Přednesl příspěvek s názvem "Spolehlivost řídicích systémů pracovních strojů a jejich vliv na vznik pracovních úrazů". Podtrhl význam ochranných pracovních prostředků, ale zároveň uvedl případy, kdy i osobní ochranné prostředky mohou být příčinou úrazu či nehody. Upozornil na nutnost vzájemné interakce řídicích systémů a člověka, prověřování ochranných mechanismů apod.

Předposlední přednáškou třetího bloku tohoto dne byla prezentace Ing. Marka Rolince ze Slovenské elektrárny a.s. na téma "Řízení bezpečnosti při stavbě jaderné elektrárny". Zmínil náročnost práce obsluhy velínu jaderné elektrárny,

nebezpečnost rutiny a podtrhl význam kladné motivace s uvedením příkladů.

Na problematiku riskantního jednání navázal se svým příspěvkem "Vliv zakázaných návykových látek a alkoholu na bezpečnost v průmyslu" pan Kamil Kačer. Uvedl statistiky, které svědčí o tomto fenoménu a s tím související negativní dopad na společnost, pracovní morálku, produktivitu, úrazovost, docházku, kvalitu práce a nemocnost zaměstnanců. Byly předvedeny přístroje a pomůcky vhodné pro detekci návykové látky v lidském těle a představen legislativní proces, který by měl být uplatněn po odhalení zaměstnance užívajícího návykové látky na pracovišti.

Čtvrtý blok druhého dne zahájil Ing. Jakub Marek z firmy Ergowork, s.r.o. Tématem jeho přednášky byla problematika těžkých plynů, jako jsou například čpavek nebo propan-butan. Řečník pohovořil o vlastnostech těžkých plynů, modelováním jejich rozptylu při neřízeném úniku s následným ohrožením osob a vlivem povětrnostních podmínek. Přednáška byla doplněna obrázky, videem a informací o vydání praktické příručky.

Dále hovořil pan Ondřej Homola z U. S. Steel Košice, s.r.o. na téma "Zavádění standardů metody 5S v U. S. Steel Košice, s.r.o.", která pomohla zvýšit efektivitu vybraného pracoviště, na kterém byla po dobu pěti měsíců metoda zkoušena. Efektivitu systému potvrdil jak vlastní audit pracovníků, tak audit vedený nadřízenými pracovníky.

Poslední den konference byl zahájen úvodní přednáškou Ing. Laurencie Jančurové z Národního inspektorátu práce Košice, která hovořila na téma "Evropská kampaň využívaná jako prostředek pro zlepšení BOZP", jejíž cílem má být uvedení BOZP ve známost širší veřejnosti. Byl představen postup a náležitosti, které jsou k tomuto projektu nezbytné. Referát byl zakončen prezentací výsledků různých kampaní.

Ve druhé přednášce představil Ing. Peter Weiss firmu Chemosvit a.s. s přednáškou "Činnost pracovní zdravotnické služby u zaměstnavatelů - významná úloha při ochraně zdraví". Poukázal na problematiku nezájmu pracovních lékařů o ergonomii konkrétních pracovních míst, zvýšený zájem vedoucích pracovníků o ekonomické ukazatele, ale již méně o pracovní prostředí. Vše doplnil videoukázkou týkající se ochrany zdraví zaměstnanců. Na závěr byla prezentována příslušná legislativa.

Dále vystoupil Ing. Jiří Tilhon z Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i., v Praze s přednáškou "Spolupráce při prevenci rizik". Konstatoval, mimo jiné, že chybí spolupráce jak mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, tak mezi zaměstnavateli a státními úřady, jako jsou Státní úřad inspekce práce, Státní zdravotní dozor, Hasičský záchranný sbor ČR nebo Státní báňský úřad. Jedním z problémů kooperace je dle autora obava z kontrol, sankcí a případných následných investic. Řečník zmínil přínosy soutěže pro zaměstnance "Bezpečný podnik", jejíž cílem je, kromě jiného, i zlepšení spolupráce složek při prevenci rizik.

Následovala přednáška Ing. Mikuláše Moncmana na téma "Analýza pracovních úrazů v automobilovém průmyslu", zaměřená na analýzu dopravní nebezpečnosti. Referát byl zakončen možnými opatřeními pro omezení rizik vzniku konkrétních nehod.

Poslední příspěvek uvedla doc. Ing. Ivana Tureková Ph.D. z Univerzity Konštantýna Filozofa v Nitře. Tématem byl "Systém vzdělávání a řízení BOZP ve stavební organizaci". Mezi jiným upozornila na problém školitelů z řad vedoucích pracovníků a manažerů, kteří mnohdy nemají potřebnou praxi a doporučila v tomto případě využívat služeb externích školitelů.

Závěr

28. ročník konference "Aktuální otázky BOZP" přinesl řadu zajímavých poznatků jak z oblasti praxe, tak z oblasti stávající legislativy. Příspěvky byly dobrým impulzem pro zamyšlení i inspirací pro případné zavedení některých zmíněných nástrojů pro zvýšení úrovně BOZP do praxe.

Odkaz na zdrojové informace k semináři

- Oficiální webové stránky konference <http://www.sjf.tuke.sk/kbakp/Aktivity/BOZP/index.htm>
- Institut pro výzkum práce a rodiny
http://www.sspr.gov.sk/IVPR/index.php?option=com_content&view=article&id=82&Itemid=27&l

Vzorová citace

KOCÍK, Václav; MACLOVÁ, Irena; TILHON, Jiří. Informace z XXVIII. ročníku mezinárodní konference "Aktuální otázky bezpečnosti práce 2015". *Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti* [online], 2016, roč. 9, č. 1-2. Dostupný z: <http://www.bozpinfo.cz/josra/josra-01-02-2016/konference-otazky-bp-2015.html>. ISSN 1803-3687.

Autor článku:

[Ing. Jiří Tilhon, Ph.D., LL.M.](#)

[Ing. Václav Kocík](#)

[Irena Maclová](#)